

Број: 01,02-05-1-2454/17

Сарајево, 26.10.2017.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOV.
SARAJEVO

PRIMLJENO. 02-11-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

INFORMACIJA

o održanoj prezentaciji o temi:

„Trenutno stanje u ispunjavanju obaveza Bosne i Hercegovine iz Ugovora o Energetskoj zajednici“

Sarajevo, 26.10.2017.

Na inicijativu direktora Sekretarijata Energetske zajednice, a u organizaciji Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda i Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, u Sarajevu je 26.10.2017. održana prezentacija o temi: „Trenutno stanje u ispunjavanju obaveza Bosne i Hercegovine iz Ugovora o Energetskoj zajednici“.

Prezentacija je organizirana za sve poslanike i delegate u Parlamentarnoj skupštini BiH kao i za predstavnike nadležnih ministarstava i ostalih institucija iz Bosne i Hercegovine s nadležnostima u energetskom sektoru.

Od članova Parlamentarne skupštine BiH prezentaciji su prisustvovali: Sead Kadić, Martin Raguž, Momčilo Novaković, Nikola Lovrinović, Hanka Vajzović, Diana Zelenika i Predrag Kožul.

U ime Sekretarijata Energetske zajednice prisustvovao je Janez Kopač, direktor, i Barbora Poyner, službenica za komunikacije.

Prezentaciji su prisustvovali predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Državne regulatorne komisije za električnu energiju, Nezavisnog operatera sistema BiH, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske, Odbora za energetiku, rudarstvo i industriju Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, Regulatorne komisije za energiju u Federaciji BiH, Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske, predstavnici Delegacije Evropske komisije u BiH, OHR-a, predstavnik USAID-a i Pravnog instituta u BiH. Spisak svih prisutnih je u prilogu ove informacije.

Prezentaciju je pratio i veliki broj predstavnika elektronskih i štampanih medija u BiH.

Nakon pozdravnog govora i uvodnog obraćanja Momčila Novakovića, predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma, uslijedila je prezentacija direktora Sekretarijata Energetske zajednice Janeza Kopača.

Janez Kopač zahvalio se na organizaciji današnjeg događaja i prilici da može izložiti najnovije nalaze iz Izvještaja o provođenju Ugovora o energetske zajednici koji se odnose na Bosnu i Hercegovinu. Dodao je da je Gruzija okončala proceduru ratifikacije te da je od 1.7.2017. postala punopravna članica Energetske zajednice, dok je Bjelorusija dobila status posmatrača. Istaknuo je da pravni okvir Energetske zajednice obuhvata 22 direktive, među kojima su trenutno najvažnije: Treći energetske paket o struji i gasu, Direktiva o velikim postrojenjima za sagorijevanje, Obnovljivi izvori energije, Energetska infrastruktura, Energetska efikasnost, Rezerve nafte, Životna sredina, Energetska statistika, te je tokom prezentacije iznio pregled rokova za njihovo provođenje i stepen realizacije od ugovornih članica.

U nastavku je konstatirao da jedino Bosna i Hercegovina i Makedonija nisu preuzele Treći energetske paket, te dodao da je dobio uvjerenje od nove vlade u Makedoniji da će to biti učinjeno do kraja ove godine. Sada se fokus u svim članicama Energetske zajednice pomjera na provođenje preuzetih obaveza i tu najveći napredak bilježe Srbija, Crna Gora i Albanija.

Kopač je informirao prisutne da Bosna i Hercegovina nedonošenjem zakona na državnom nivou ne poštuje pravila i norme pravne tečevine EU u oblasti prirodnog gasa, te krši Ugovor od kada su obaveze stupile na snagu (10 godina). Istakao je da je Sekretarijat u saradnji s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH preuzeo inicijativu i ponudio svoju podršku i kapacitete da se ovaj problem riješi, zajedno s entitetskim ministarstvima, tako što bi se uskladilo zakonodavstvo na nivou države s minimumom zahtjeva iz Trećeg energetske paketa. U periodu od novembra 2015. do marta 2017. godine održano je 11 ministarskih sastanaka, te se na osnovu usaglašenih principa došlo do usaglašene varijante teksta zakona, a na ministarskoj konferenciji Energetske zajednice u Sarajevu 13. oktobra 2016. državni i entitetski ministri, Sekretarijat i EK potpisali su Sporazum o otklanjanju ozbiljnog i dugotrajnog prekršaja Ugovora o Energetske zajednici u gasnom sektoru na osnovu kojeg je Energetska zajednica suspendirala sankcije BiH do 31. marta 2017. godine. Tim sporazumom trebalo je državni zakon usvojiti najdalje do 31. marta 2017. godine, a da se do 1. jula 2017. godine usvoje usklađeni entitetski zakoni o gasu. Međutim, rokovi nisu ispoštovani, te će Sekretarijat na narednom ministarskom sastanku Energetske zajednice u decembru ove godine predložiti novi oblik sankcija za Bosnu i Hercegovinu. Nije govorio o konkretnim novim sankcijama, jer se o tome još razgovara, ali je istakao da će te nove sankcije biti više usmjerene na entitete, s obzirom na to da opstrukcije dolaze od entiteta.

Uz sve to situacija u gasnoj privredi u BiH je prilično loša. Godišnja potrošnja je skromnih 170 miliona kubnih metara gasa i ta se potrošnja iz godine u godinu smanjuje, čim se cijena transporta povećava. BiH ima svega tri velika potrošača gasa, Sarajevo, Istočno Sarajevo i Željezaru Zenica. Istovremeno postoje četiri preduzeća (tri u Republici Srpskoj i jedno u Federaciji BiH) koja pretendiraju da su operateri prijenosnog sistema, mada ni jedno od njih nema valjanu certifikaciju. Tako malo tržište s toliko operatera sigurno ne može biti efikasno.

Također se osvrnuo na zakone o preduzećima na državnom nivou (NOSBiH, Elektroprijenos) koji nisu usklađeni s Trećim energetske paketa. Sekretarijat je angažirao tehničku pomoć za izradu Nacrta zakona o osnivanju operatera prijenosnog sistema, ali nije bilo napretka. O modelu razdvajanja još nije odlučeno i certifikacija operatera prijenosnog sistema nije provedena. Zakoni dva entiteta i Brčko Distrikta još nisu usaglašeni s Trećim energetske paketa. U praksi operateri prijenosnih sistema još uvijek nisu pravno i funkcionalno razdvojeni od snabdijevanja (RS) i od snabdijevanja i proizvodnje (FBiH) električne energije. Inicijativa za uspostavljanje domaće berze električne energije u Bosni i Hercegovini je u početnoj fazi, u toku je realizacija projekta tehničke pomoći. Istaknuo je problem regulacije cijena jer Republika Srpska još uvijek regulira cijene električne energije, što se, također, predviđa i novim zakonom koji je u izradi u RS-u, a što je izričito zabranjeno u Trećem energetske paketa. U oblasti balansnog tržišta Bosna i Hercegovina je naprednija u odnosu na ostale članice Energetske zajednice.

U nastavku je izložio svoju pripremljenu prezentaciju, koja je u prilogu ove informacije.

Nakon izlaganja g. Kopača, g. Novaković pozvao je prisutne da postave pitanja ili daju komentare.

Milenko Todorović, pomoćnik ministra industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske, saglasio se s gospodinom Kopačem da su uloženi veliki naponi na izradi Zakona te dodao da Vlada Republike Srpske ne pravi opstrukcije u usvajanju Trećeg energetske paketa. Ministarstvo je pripremilo Prijedlog zakona i on je upućen prema Vladi, koja tek treba da se izjasni o tome. Istakao je da Republika Srpska ima Zakon o gasu kao i regulatora za gas. Čitav proces usporilo je to što se Federacija vratila korak unazad i odbila sve što je prethodno bilo usaglašeno. Naglasio je da je Prijedlog zakona o gasu u Republici Srpskoj pohvalio Sekretarijat Energetske zajednice, osim u jednom dijelu, za što Sekretarijat smatra da treba da bude na državnom nivou. Međutim, zakon koji se priprema vrlo lako će se moći uskladiti sa zakonom na državnom nivou ako on bude donesen.

Nikola Pejić, član Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK), istakao je neslaganje s činjenicama iz izvještaja, odnosno prezentacije g. Kopača koje ističu da DERK ne osigurava dovoljnu nezavisnost u radu. Naglasio je da se nezavisnost izražava načinom izbora, načinom rada i načinom odlučivanja. Etnička pripadnost je ustavna kategorija, te prijedlog da se ukine imenovanje članova DERK-a po etničkoj pripadnosti sigurno neće moći proći. U Prijedlogu zakona iz maja 2017. uvažena je ova činjenica. Ukazao je na potrebu da se u eventualno novim zakonskim rješenjima mora voditi računa o očuvanju nezavisnosti DERK-a. Naglasio je da će nezavisnost DERK-a biti ugrožena u oblasti finansijskog poslovanja, jer se Prijedlogom zakona predviđa da Parlamentarna skupština BiH odobrava budžet DERK-a.

Martin Raguž, delegat u Domu naroda PSBiH i član Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije, u svom obraćanju komentirao je najavu proširenja sankcija protiv Bosne i Hercegovine. Istakao je da eventualne sankcije entitetima znače i sankcije Bosni i Hercegovini. Dodao je da mu se čini kao da negdje u komunikaciji postoje „šumovi“, jer je iz izlaganja g. Kopača jasno da postoje opstrukcije na svim stranama, dok se istovremeno može čuti, npr. iz izlaganja predstavnika nadležnog ministarstva u Vladi Republike Srpske, da oni ne prave opstrukcije. Osim toga, iznio je mišljenje da bi o ovoj temi trebalo raspravljati i na sjednicama domova PSBiH, i to bez politizacije jer je riječ o životnim pitanjima. Osim toga, dvije nadležne komisije Parlamentarne skupštine BiH bi, također, trebalo da otvore raspravu o ovim pitanjima i razmotre šta je moguće učiniti kako bi se izbjegle sankcije.

Tarik Begić, pomoćnik federalnog ministra energije, rudarstva i industrije, u svom izlaganju podsjetio je da je prvobitna ideja bila da se ide na izradu dva zakona. Dodao je da je Ministarstvo aktivno učestvovalo u izradi Zakona u dijelu koji se odnosi na operatera prijenosa, regulatora i tržišta električne energije. Ovaj zakon je već bio velikim dijelom usaglašen u januaru 2016. godine, međutim, na Drugom energetsom samitu u Neumu promijenjen je koncept Zakona, ali Federacija BiH i dalje nema problem da se provede ovaj dio u vezi s električnom energijom. Federacija ima pripremljen Zakon o električnoj energiji koji je u potpunosti u skladu s direktivama Trećeg energetskeg paketa, ali nije upućen u parlamentarnu proceduru dok se ne vidi kakav će ishod imati zakon na državnom nivou. Begić je istakao da je Federalno ministarstvo, također, dalo svoje mišljenje o Zakonu u vezi s odredbama za gas, u kojem podržava prijedlog da nadležnost regulacije gasa treba biti povjerena državnom regulatoru. Entiteti i Brčko Distrikt su maksimalno participirali u izradi Zakona, ali država treba preuzeti odgovornost za donošenje ovog zakona. Ovaj zakon bi trebalo uputiti Vijeću ministara BiH, koji treba da bude nosilac izrade zakona. Upoznao je prisutne da je Vlada Federacije BiH izradila Zakon o gasu, koji je povučen iz procedure u Parlamentu Federacije BiH, nakon što su počele aktivnosti na izradi državnog zakona, s obzirom na to da je bilo rečeno da zakon treba da bude usaglašen i usklađen s državnim zakonom i Trećim energetskeg paketom.

Janez Kopač prokomentirao je izlaganje g. Begića. Istakao je da je on uglavnom komunicirao direktno s ministrom Džindićem. Poznato mu je da je stav Federacije BiH da treba postojati jedan regulator za gas, ali isto tako mu je jasno da je to u BiH teško dogovoriti. Dalje je podsjetio da je 2015. godine dogovorena mapa puta u vezi s ovim pitanjima. Dogovoreno je, između ostalog, da se uz pomoć Sekretarijata Energetske zajednice pristupi izradi zakona na državnom nivou, a da entiteti pripreme svoje zakone usaglašene s državnim. Republika Srpska pripremila je svoj zakon, koji je prilično dobar, mada sadrži i odredbe koje se odnose na nadležnosti koje moraju biti isključivo na državnom nivou i koje ne bi mogle biti u entitetskim zakonima. U međuvremenu je ministar Džindić dostavio pismo u kojem je iznio stav da sve treba biti regulirano samo zakonom na državnom nivou. Istovremeno, u Federaciji BiH ne postoji zakon kojim se reguliraju pitanja proizvodnje i distribucije gasa. BH gas kao da je sam svoj zakonodavac, a zbog toga najviše ispaštaju građani Federacije BiH kao potrošači gasa.

Amira Pintul, savjetnica ministra u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, replicirala je g. Kopaču i istakla da u Federaciji BiH, iako nema zakona, ipak postoji uredba kojom se regulira oblast gasa. Dodala je da je pripremljen Prijedlog zakona o gasu i u Federaciji BiH, ali je njegovo usvajanje zaustavljeno u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, uz obrazloženje da prvo treba doći do usvajanja državnog zakona. Federacija BiH zastupa stav da se mora poštovati Ustav BiH i svaki dogovor koji ide mimo Ustava BiH za Federaciju ne može biti prihvatljiv.

Momčilo Novaković, predsjedavajući Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma, komentirao je prijedloge da nadležno ministarstvo na nivou BiH uputi u proceduru prijedlog zakona prema Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini. U vezi s tim, naglasio je da čak i zakonski prijedlozi koji su prethodno usaglašeni s entitetima teško budu usvojeni u PSBiH. Dodao je da pretpostavlja da ministar Šarović razmišlja tako da svaki prijedlog koji nije usaglašen s entitetima sigurno neće proći u Parlamentarnoj skupštini. Trenutna situacija u PSBiH je teška i entiteti bi trebali uložiti dodatne napore i pokušati da se usaglase o otvorenim pitanjima.

Admir Softić, pomoćnik ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, istakao je da Ministarstvo ulaže maksimalne napore kako bi Zakon što prije bio usvojen i usklađen s Trećim energetske paketa. Također je informirao da je trenutno prioritet Ministarstva usvojena Mapa puta za provođenje „6 inicijativa Western Balkana“ čiji je zadatak uspostavljanje organiziranog tržišta električne energije i da je BiH dužna provesti tu mapu puta do polovine 2019. godine, ali trenutno postoji zastoje u radu koordinacionih tijela iz entiteta i Brčko Distrikta. Također je informirao prisutne o inicijativi da se 11. decembra 2017. organizira rasprava o nezavisnosti regulatora, gdje bi se na transparentan način

raspravljalo o funkcioniranju i nezavisnosti regulatora. Upoznao je direktora Kopača da zbog sankcija koje su Bosni i Hercegovini uvedene, predstavnici Ministarstva ne mogu učestvovati u radu radnih grupa u evropskim institucijama vezanih za transpoziciju direktiva Energetske zajednice.

Nikola Lovrinović, prvi zamjenik predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma, skrenuo je pažnju predstavnicima iz Federalnog ministarstva da ne mogu oni tumačiti ustavne nadležnosti, jer obično svako to tumači onako kako on misli i kako mu odgovara. Umjesto toga on smatra da treba učiniti ono što je moguće. Naglasio je da bi, i ako čak nema dogovora o prijedlogu zakona koji bi bio upućen u parlamentarnu proceduru, do parlamentaraca trebala doći bar informacija o aktivnostima koje se preduzimaju. Dodao je da je zatečen svim onim što je čuo na današnjoj prezentaciji i pozvao sve uključene aktere da se vrate ranije postignutom dogovoru.

Nedim Hogić, s Pravnog instituta BiH, u svom obraćanju, između ostalog, podsjetio je Momčila Novakovića i Martina Raguža na inicijativu i saradnju u vezi sa usvajanjem Zakona o popisu stanovništva i njihove konstruktivne uloge u tom periodu. Zamolio je da takvu vrstu saradnje i inicijativu pokrenu i u vezi s ovim zakonom.

Suad Zeljković, član Državne regulatorne komisije za električnu energiju, zamolio je za komentar g. Kopača u pogledu rješenja koja se u prijedlogu zakona koji se priprema predlažu u vezi s DERK-om. Prema njegovom mišljenju takva rješenja idu u pravcu smanjenja nezavisnosti DERK-a, jer se za DERK predviđaju simbolične nadležnosti.

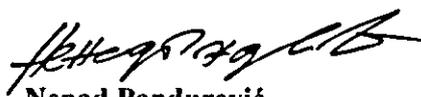
Janez Kopač rekao je da se njemu lično taj dio u Prijedlogu zakona ne sviđa i da se time zaista slabi nezavisnost DERK-a. Predloženim novim rješenjima budžet DERK-a bi ubuduće usvajala Parlamentarna skupština BiH. Dodao je da su se, međutim, oba entiteta usaglasila o tome, te da takva rješenja ipak nisu u suprotnosti s *acquisem*, tako da Sekretarijat Energetske zajednice nije mogao reagirati, odnosno insistirati da se to promijeni.

Jasmin Kadić, član Odbora za energetiku, rudarstvo i industriju u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, upoznao je prisutne da u Parlamentu Federacije BiH tumače da prvo treba biti usvojen zakon na državnom nivou. Dodao je da se i njemu čini da ipak postoje ozbiljni „šumovi“ u komunikaciji jer se izgleda ne zna ko bi trebalo napraviti prvi korak.

Na kraju rasprave, direktor Sekretarijata Energetske zajednice **Janez Kopač** zahvalio se prisutnima na učešću u prezentaciji, te informirao prisutne predstavnike da očekuje da ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH **Mirko Šarović**, nakon što Republika Srpska pošalje svoje mišljenje, Prijedlog zakona o regulatoru električne energije i gasa, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini što prije uputi u parlamentarnu proceduru, kako bi Ministarsko vijeće Energetske zajednice na sastanku 14. decembra 2017. imalo pozitivnu informaciju prije nego što odluči o uvođenju sankcija za Bosnu i Hercegovinu.

Momčilo Novaković se na kraju zahvalio g. Kopaču, kao i svim prisutnim na dolasku, te zaključio prezentaciju.

Informaciju sačinio:

Nenad Pandurević,
sekretar Komisije za vanjsku i trgovinsku
politiku, carine, saobraćaj i komunikacije
Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

Prilog:

1. prezentacija Janeza Kopača, direktora Sekretarijata Energetske zajednice
2. spisak učesnika

Dostaviti:

1. Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
2. Komisiji za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma PSBiH
3. Sektoru za međunarodne odnose i protokol PSBiH
4. Arhivi

**SPISAK UČESNIKA NA PREZENTACIJI O TRENUTNOM STANJU U
ISPUNJAVANJU OBAVEZA BOSNE I HERCEGOVINE IZ UGOVORA O
ENERGETSKOJ ZAJEDNICI
26.10.2017.**

Redni broj	Ime i prezime	Institucija - organizacija
1.	Sead Kadić	Delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
2.	Martin Raguž	Delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
3.	Momčilo Novaković	Poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
4.	Nikola Lovrinović	Poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
5.	Hanka Vajzović	Poslanica u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
6.	Diana Zelenika	Poslanica u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
7.	Predrag Kožul	Poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
8.	Mak Kamenica	Zamjenik direktora Projekta USAID - EIA „Investiranje u sektor energije“
9.	Sanela Pokrajčić	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH
10.	Mile Srdanović	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH
11.	Ivica Drežnjak	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH
12.	Jasmin Kadić	Poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH
13.	Ognjen Marković	USAID - EIA
14.	Milenko Todorović	Pomoćnik ministra industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske
15.	Nikola Pejić	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
16.	Milorad Tuševljak	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
17.	Suad Zeljković	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
18.	Brano Tokanović	Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske

19.	Tarik Begić	Pomoćnik federalnog ministra energije, rudarstva i industrije
20.	Amira Pintul	Savjetnica federalnog ministra energije, rudarstva i industrije
21.	Andrea Vera	Delegacija Evropske komisije u BiH
22.	Amila Ibričević	Delegacija Evropske komisije u BiH
23.	Admir Softić	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
24.	Josip Dolić	Generalni direktor Nezavisnog operatera sistema BiH
25.	Muhamed Mujakić	Nezavisni operater sistema BiH
26.	Nedim Hogić	Pravni institut BiH
27.	Nedo Kapetina	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
28.	Brankica Pandurević	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
29.	Sanja Kapetina	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
30.	Milan Papaz	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
31.	Branka Knežević	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
32.	Vera Vitomir	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
33.	Berina Delalić	ORF - EE GIZ
34.	Enida Hajrulahović	OHR
35.	Maja Žuvela	<i>Reuters</i>
36.	Mirela Sekulić	<i>Oslobođenje</i>

Energy Community

Prezentacija stanja u evropskim integracijama BiH iz oblasti energetike

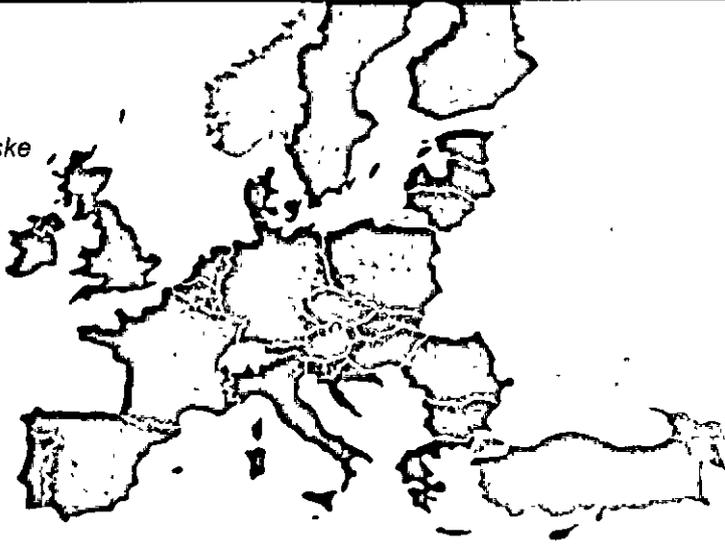
Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine

26 oktobar 2017

Energy Community Secretariat | Janez Kopač, Director | 1

Energy Community

Mapa Energetske zajednice

■ Evropska unija
□ Ugovorne strane
■ Posmatrač

Energy Community Secretariat | 2

Ugovor o Energetskoj zajednici

- Proširuje jedinstveno tržište EU na jugoistočnu Evropu i šire na osnovu pravno obavezujućeg okvira
- Strane ugovora su Evropska unija i osam ugovornih strana iz regiona jugoistočne Evrope i Crnog mora
- Sekretarijat ima pravnu obavezu da prati sprovođenje pravnih tekovina EU (Čl. 67)
- Električna energija, gas, životna sredina, obnovljiva energija, nafta, energetska efikasnost, konkurencija i statistika
- Zajednički pristup investicijama – Projekti od interesa za Energetsku zajednicu
- Postupak rešavanja sporova

Energy Community Secretariat
3

Glavni ciljevi

1. Privući investicije u proizvodnju električne energije i mreže da bi se obezbedilo stabilno i stalno energetske snabdevanje koje je ključno za ekonomski razvoj i socijalnu stabilnost,
2. Uspostaviti integrirano tržište energetike time što će se omogućiti prekogranična trgovina energijom i integracija sa tržištem EU,
3. Jačanje sigurnosti snabdevanja,
4. Unapređenje životne sredine u pogledu energetske snabdevanja u regionu i
5. Jačanje konkurencije na regionalnom nivou i korišćenje ekonomije obima

Energy Community Secretariat
4

Zajednički pravni okvir

Energy Community

- Gas (Treći paket) (2 direktive, 1 uredba)
- Električna energija (Treći paket) (2 direktive, 3 uredbe)
- Životna sredina (7 direktiva)
 - Konkurencija (neke odredbe Ugovora)
- Obnovljivi izvori energije (1 direktiva)
 - Energetska efikasnost (4 direktive, 12 uredbi)
- Antimonopol i državna pomoć (pojedine odredbe Ugovora)
 - Statistika (1 direktiva, 1 uredba)
- Nafta (1 direktiva)
 - Energetska infrastruktura (1 uredba)
 - Klimatska promjena (1 preporuka)

Energy Community Secretariat

8

Najvažniji propisi na kojima se radi

Energy Community

Treći paket o struji / gasu – do 1. januara 2015.

Direktiva o velikim postrojenjima za sagorevanje – do 31. decembra 2017.

Rezerve nafte – do 1. januara 2023.

Energetska infrastruktura - do 1. januara 2017.

Energy Community Secretariat

6

Energy Community

Zaključci Izveštaja o sprovođenju – Električna energija (2)

Trenutno stanje

- **Promjena snabdjevača** sporo napreduje – mali broj promjena na novog snabdjevača većina kvalifikovanih kupaca ugovornu snabdjevanje sa dotadašnjim snabdjevačem
- **Balansno tržište** je uvedeno putem podzakonskih akata (Tržišna pravila) u 2016 – prekogranična razmjena balansne energije je sljedeći korak (potrebna izmjena propisa o PDV)
- Definicija i podrška ugroženim kupcima nije ujednačena u elektroprivredama unutar FBiH i nije uvedena u RS
- **Regulacija o transparentnosti** nije prenesena u zakon osnovni podaci o proizvodnji i balansiranju se objavljuju, prekogranične podatke objavljuje uglavnom SEE CAO objavljivanje podataka putem ENTSO-E platforme postepeno napreduje

Prioriteti za narednu godinu

- Usvajanje zakona usaglašenih sa Trećim paketom na nivou države i oba entiteta i Distrikta Brčko je prvi prioritet kojeg treba da prati odgovarajuće izmjene drugih propisa (PDV) i podzakonskih akata na svim navedenim nivoima
- Izgradnja struktura organizovanog tržišta (dan unaprijed i unutar dana) što prije, uključujući spajanje tržišta i prekograničnu razmjenu balansne energije na regionalnom nivou
- Kompletnih (pravno i funkcionalno) razdvajanje distribucije od ostalih aktivnosti u RS deregulacija cijena proizvodnje
- Uvesti koordinisane mehanizme za identifikaciju i zaštitu ugroženih kupaca

Energy Community Secretariat | 9

Energy Community

Karakteristike implementacije - BiH

Implementation Indicators Status of Bosnia and Herzegovina

Energy Community S | 10

Zaključci izveštaja o implementaciji – Gas (1)

- Aktivnost na zakonima na nivou države nije transportovan Treći paket – Nacrt Zakona prazemljen sa Sekretarijatom (Zakon o regulatoru električne energije i gasa, prenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini) nije usvojen (nakon obećavanja za javnu raspravu u maju nema napretka) rok je bio 1.1.2015. godine
- Evidentan zastoj Bosne i Hercegovine u implementaciji preuzetih obaveza kroz Ugovor o Energetskoj Zajednici
- Odlukom Ministarskog savjeta Energetske zajednice u Tirani u oktobru 2015. godine Bosni i Hercegovini su uvedene sankcije zbog nepoštovanja pravde i normi pravne zakonite EU u oblasti prirodnog gasa i to po Drugom energetskom paketu, tada su po prvi put uvedene sankcije prema nekoj od Ugovornih strana Energetske zajednice
- Bosna i Hercegovina u sektoru gasa krši Ugovor od kad su obaveze stupile na snagu (tačno 10 godina!)
- Sekretarjat je u saradnji sa Ministarstvom za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose preuzeo inicijativu i ponudio svoju potpunu i kapacitete da se ovaj problem reši, zajedno sa entitetskim ministarstvima. Iako što bi se uskladio zakonodavstvo zemlje sa minimumom zahtjeva iz tzv. Trećeg Energetskog Paketa. Time bi bio rešen i dosadašnji sukob
- U periodu od novembra 2015. god. zaključno sa prvom kvartalom 2017. god. održano je 11 ministarskih sastanaka
- Na bazi usaglašenih principa došlo se do usaglašene verzije teksta nevedenog zakona, a na ministarskoj konferenciji Energetske Zajednice u Sarajevu 13. oktobra 2016. države i entitetski ministri Sekretarijat i EK potpisali su Sporazum o otklanjanju ozbiljnog i dugotrajnog prekršaja Ugovora o EZ u gasnom sektoru na osnovu kojeg je Energetska zajednica suspendovala sankcije BiH do 31. marta 2017. godine
- Sporazumom je trebalo državni Zakon usvojiti najkasnije do 31. marta 2017. god. a da se do 1. jula 2017. god. usvoje harmonizovani entitetski Zakoni za gas
- Rokovi nisu ispoštovani - 1. aprila 2017. god. sankcije Energetske zajednice su automatski aktivirane i sada su ponovo na snazi
- Sekretarijat će na narednom ministarskom sastanku Energetske zajednice u decembru ove godine predložiti novi oblik sankcija za Bosnu i Hercegovinu

Energy Community Secretariat | 11

Zaključci izveštaja o implementaciji – Gas (2)

Prioriteti za narednu godinu

- Usvajanje zakona usaglašenih sa Trećim paketom na nivou države i oba entiteta u skladu sa Sporazumom
- DERK da dobije dodatne nadležnosti u sektoru gasa, u skladu sa nacrtom državnog zakona
- Entiteti da donesu zakone harmonizovane sa državnim (Republika Srpska već ima u pripremi prijedlog zakona koji potpuno zaokružuje tržište gasa u ovom entitetu, suprotno Sporazumu)
- Razdvojiti operatore prenosnog sistema za gas i otvori tržište za sve kupce

Energy Community Secretariat | 12

Energy Community

Zaključci izveštaja o implementaciji – regulator

Trenutno stanje

- Bosna i Hercegovina je jedina ugovorna strana koja nema jedinstvenu nacionalnu regulatornu agenciju nadležnu na državnom nivou za ceo set regulatornih pitanja
- DERK je nadležan samo za prenos u električnoj energiji
- DERK nema nikakvih nadležnosti u sektoru gasa -> Bosna i Hercegovina do sada nije uspjela da otkloni prekršaje Ugovora o Energetskoj zajednici (prel. EC3) prekršajni postupak i odluka Ministarstvom Saveta 2013/2014/2015)
- Nedostaju dodatna regulatorna nadležnosti propisane traženim energetskim paketom
- Organizacija DERK-a ne obezbeđuje potrebnu nezavisnost
- Rigidni zahtevi stručne pripadnosti za imenovanje komesara i jeli politički uticaj u procesu selekcije ne sadrže zadržanu političkog uticaja na proces
- Ojčeno potrebom za jednoglasnim odlučivanjem odbora koji je dokazan da efikasne blokira izvršanje dužnosti

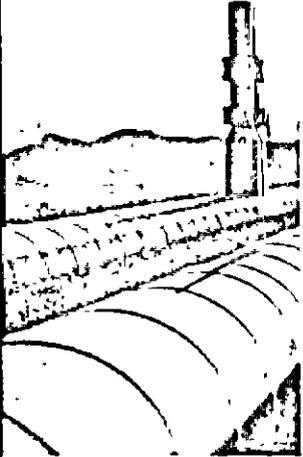
Prioriteti za narednu godinu:

- DERK treba da bude osuovan kao jedinstvena nacionalna regulatorna agencija koja ima nadležnosti na državnom nivou u oblasti gasa i električne enegije – nadležnosti DERK-a treba da budu proširane tako da obuhvate regulatorni set predviđen traženim energetskim paketom
- Pravilo jednoglasnog odlučivanja odbora mora se zameniti većinskim glasanjem
- Rigidni zahtevi stručne pripadnosti za imenovanje komesara moraju se ukinuti
- Komitele odgovorne za izbor komesara se ude liste kandidata treba da bude sastavljene od neutralnih stručnjaka radi boljeg razdvajanje postupka imenovanja od političkog uticaja

Energy Community Secretariat 13

Energy Community

Zaključci izveštaja o implementaciji – nafta

Trenutno stanje

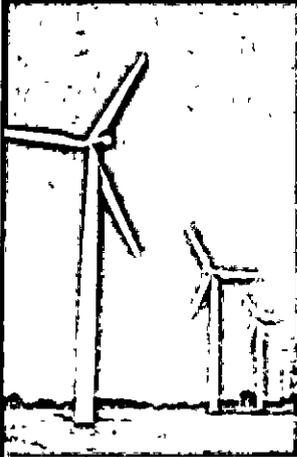
- Bosna i Hercegovina nema usvojeno zakonodavstvo koje je u skladu sa Direktivom o naftnim rezervama 2009/119/EC
- Na državnom nivou ne postoji nacionalna strategija za obavezne rezerve nafte, iako su oba entiteta usvojila zakone koji nisu saglasni sa Direktivom
- Sekretarijat je konkretne predloge dostavio Radnoj grupi 2016. godine, kao i Ministarstvu za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose, ali konkretni odgovor na prelog nije stigao

Prioriteti za narednu godinu.

- Transpozicija Direktive 2009/119/EC na državnom nivou treba da bude apsolutni prioritet
- Neophodna je dalja analiza modela rezervi nafte za vanredne situacije, sa akcionim planom za izradu zakona o obaveznim rezervama nafte i pratećim sekundarnim zakonima

Energy Community Secretariat 14

Zaključci Izveštaja o implementaciji – obnovljivi izvori energije

Trenutno stanje:

- Sekretariat je podnio nacrt amandmana na Zakone o obnovljivim izvorima energije u oba entiteta kojim se uvode šeme podsticaja za obnovljive izvore energije u skladu sa Smjericama za državnu pomoć
- Nije podnesen Drugi Izveštaj o napretku u promovisanju obnovljivih izvora 2014-2015,

Implementacija Direktive OIE 2009/28/EC još nije dzavršena u entitetima, Međutim, zahvaljujući revidovanim podacima o potrošnji energije iz biomase, BiH je premašila cilj OIE 2020,

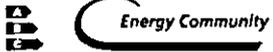
Prioriteti za narednu godinu:

- Uvesti aukcije za dodjelu podsticaja za projekte OIE kako bi se ispoštovale Smjernice o državnoj pomoći 2014-2020;
- Revidovati zakonski i regulatorni okvir za OIE kako bi se obezbijedilo pravilno transponovanje Direktive o OIE 2009/28/EC;
- Usvojiti strategiju na državnom nivou za energiju iz obnovljivih izvora sa osvrtom na 2030,

Energy Community Sekretariat

15

Zaključci izveštaja o implementaciji – energetska efikasnost

Trenutno stanje:

- Određeni napredak je postignut u Izveštajnom periodu usvajanje Zakona o energetskej efikasnosti (u februaru 2017 godine) i prvog EEAP-a u Federaciji Bosne i Hercegovine (u julu 2017 godine) Nacrt EEAP-a na državnom nivou, kao i za entitete i Brčko Distrikt pripremljeni su u martu 2017 godine
- Bosna i Hercegovina nije uspjela u potpunosti ispoštovati nekoliko odredaba Direktive 2006/32/EC – prekršajni postupak je u toku i pripremljen je nacrt odluke za Ministarski Savjet u decembru 2017 godine
- Nova Direktiva o energetskej efikasnosti – prvi rokovi u 2017 godini koji su se odnosili na početna izvještavanja nisu ispoštovani

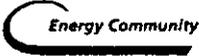
Prioriteti za narednu godinu:

- Za Federaciju, priontet je implementacija Zakona o energetskej efikasnosti kroz donošenje podzakonskih akata i prenošenje Direktive o označavanju proizvoda u vezi sa energijom
- Za Republiku Srpsku, priontet je rad na implementaciji Direktive o energetskeim svojstvima zgrada
- Transpozicija Direktive o energetskej efikasnosti, rok je bio sredina oktobra 2017 godine!
- Potrebno je jačati koordinaciju između državnih i entitetskih vlasti

Energy Community Sekretariat

16

Zaključci izveštaja o implementaciji – životna sredina

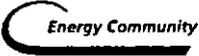

- Bosna i Hercegovina i dalje zaostaje po pitanju transpozicije i implementacije direktiva u oblasti zaštite životne sredine
- Postupak otpočet 2013. godine zbog neusaglašenosti sa Direktivom o smanjenju sadržaja sumpora u tečnim gorivima je još otvoren. Ministarski Savjet je donio odluku 2016. godine i Sekretarijat treba primijeniti čl. 92 Ugovora za kontinuirano i ozbiljno kršenje obaveza. BiH mora osigurati poštovanje odluke Ministarskog Savjeta bez ikakvog daljeg odlaganja kako bi izbjegla sankcije.
- Usvajanje Nacionalnog plana smanjenja emisija (NERP-a) je ključno postignuće. Bosna i Hercegovina mora stvoriti mehanizme za njegovo pravilno sprovođenje od 1. januara 2018. godine uključujući i pripremu neophodnih administrativnih akata (npr. dozvole za pojedinačna postrojenja).
- Na kraju, treba osigurati primjenu odredbi Direktive o Industrijskim emisijama za nova postrojenja.
- Medijacija u vezi sa ekološkim dozvolama za TE Banovići i TE Tuzla 7 zaključena je u julu 2017. godine i rezultirala je Sporazumom o poravnanju između Sekretarijata i FBiH pod pokroviteljstvom Centra Energetske zajednice za rješavanje sporova i pregovaranje.

Energy Community Secretariat

17

Zaključci izveštaja o implementaciji – klimatske promene

- Država članica Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC) od 2000. godine, nije uključena u Aneks I, ali redovno izveštava. Panski sporazum je ratifikovan u martu 2017. godine.
 - Nacionalni utvrđeni doprinosi (NDCs) zahtjeva se smanjenje emisija uz međunarodnu podršku, što može rezultirati smanjenjem emisija od 3% u odnosu na 1990. godinu odnosno moguća smanjenje od 23% ako se posmatra uobičajeni („business-as-usual“) scenario.
 - Nema posebnog zakona o klimatskim promjenama na nacionalnom nivou.
 - Nacionalni inventarni sistem ne postoji dobro definisan sistem za prikupljanje i obradu podataka, osiguranje kvaliteta izveštavanja i praćenje.
 - Strategije niskokarbonskog razvoja + politike, mjere projekcije. Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja je usvojena 2013. godine. Od tada nije bilo revidiranja kako bi se uključile projekcije finansijska komponenta, vremenski okvir implementacije.
 - Klimatske promjene perforno pitanje za većinu institucija u BiH. (i) nedovoljan broj odredbi (ii) koordinacija UNDP-a usljed ograničenih nacionalnih kapaciteta.
- **Prioriteti**
- Usvoliti nacionalno zakonodavstvo o klimatskim promjenama i preneti Uredbu o mehanizmu monitoring (MMR).
 - Jačati institucionalne kapacitete i formalno definisati nadležnost i odgovornost u ovoj oblasti.
 - Formalno uspostaviti na nacionalnom nivou sistem inventara GHG gasova u skladu sa zahtevima Regulative (EU) 525/2013.
 - Razviti scenarje i procijeniti uticaj na sve sektore ekonomije, konkretan vremenski okvir za prioritarna akcija i listu finansijskih obaveza.

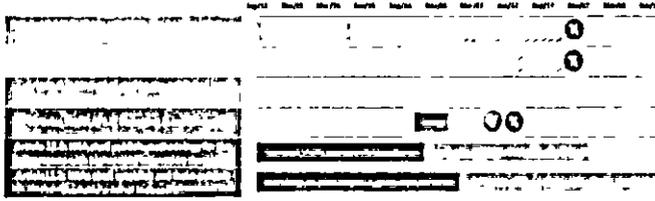
Energy Community Secretariat

16

Zaključci izveštaja o implementaciji – infrastruktura

Energy Community

- Bosna i Hercegovina još uvijek nije implementirala Uredbu 347/2013 (adaptiranu i usvojenu od strane Energetske zajednice) u nacionalno zakonodavstvo. Stoga BiH nije usklađena sa članovima Uredbe 347/2013 i to član 3.1, član 3.2 i član 5.1 za čiju su implementaciju rokovi već istakli. Takođe, promotor projekta za električnu energiju u Bosne i Hercegovine nije dostavio neophodne izvještaje o napretku projekta (400 kV DV B. Bašta - Višegrad) Sekretarijatu Energetske zajednice tokom 2017. godine.

- Neophodno je da državni organi Bosne i Hercegovine što pre usvoje Zakon i odgovarajuća podzakonska akta kojom će se osigurati implementacija Uredbe 347/2013 u nacionalno zakonodavstvo kao i odrediti Nacionalno nadležno telo za projekte od interesa za Energetsku zajednicu (PECI). Takođe, navedeno Nacionalno nadležno telo obavezno je da do kraja 2017. godine objavi Priručnik o procedurama za postupak ishodovanja tehničke dokumentacije i neophodnih dozvola koji se primjenjuje na projekte od interesa za Energetsku zajednicu kako je definisano u članu 9.1 predmetne Uredbe.

Energy Community Secretariat 19

Zaključci izveštaja o implementaciji – Energetska statistika

Energy Community

Trenutno stanje

1. Uredba (EC) br. 1099/2008 o energetske statistici izmijenjena i dopunjena Uredbama br. 147/2013 i br. 431/2014

- Godišnja statistika (godišnji set upitnika dostavlja se EUROSTAT-u)
 - Kvalitet godišnje statistike (potrebno raditi na kvalitetu statistike: blagovremenost, kompletnost, koherentnost)
 - Tehnička pomoć Sekretarijata obezbjeđena za izradu modela za utvrđivanje upotrebe energije u domaćinstvu po namjeni (na osnovu obrađenog istraživanja potrošnje energije u domaćinstvima: upotpunjeni podaci o potrošnji energije iz obnovljivih izvora, osnove za reviziju statističkih podataka o potrošnji energije iz čvrste biomase).
- Nepotpuna mjesečna statistika (prvenstveno prirodni gas i nafta i derivati nafte).
- Bosna i Hercegovina još uvijek nije ispunila obaveze u pogledu prikupljanja, obrade i diseminacije podataka o mjesečnoj nabavi i potrošnji energenata.

2. Direktiva o transparentnosti cijena električne energije i prirodnog gasa 2008/92/EC

- Propisani podaci se dostavljaju EUROSTAT-u i objavljuju u skladu sa Direktivom.

Prioriteti za narednu godinu:

- Poboljšati kvalitet godišnje statistike, naročito u pogledu kompletnosti i blagovremenosti objavljivanja i dostavljanja podataka.
- Realizacija preuzetih obaveza u oblasti mjesečne statistike (minimum u skladu sa Smjernicama Ministerskog savjeta od 14.10.2016. o mapi puta za implementaciju krajnjih rokova po Direktivi 2008/119/EC u Energetskoj zajednici).
- Implementacija Uredbe EU o statistici cijena (čija primjena u EU je već počela u 2017. godini).

Energy Community Secretariat 20

Hvala na pažnji!
www.energy-community.org

Energy Community Secretariat	Janez Kopač Director	21
------------------------------	----------------------	----

